

## ریشه‌های تاریخی و تحولات معاصر تنش آمریکا و ونزوئلا

۱۵ دی ۱۴۰۴ ساعت ۹:۰۲

تنش تاریخی میان آمریکا و ونزوئلا که از ملی‌سازی PDVSA توسط چاوز آغاز شد و با تحریم‌های اقتصادی گسترده علیه صادرات نفت این کشور تشدید یافت، به مرحله جدیدی از درگیری مستقیم وارد شده است. این تحولات اکنون با گزارش‌هایی مبنی بر عملیات نظامی ویژه آمریکا ("عزم مطلق") تکمیل شده است؛ عملیاتی که با جمع‌آوری اطلاعات دقیق توسط سیا و اجرای عملیات کماندویی نیروی دلتا، منجر به خروج نیکلاس مادورو از کشور و اعلام مسئولیت آمریکا برای بازسازی زیرساخت‌های نفتی ونزوئلا گردید، در حالی که این کشور همچنان درگیر بحران اقتصادی عمیق است.

تنش میان ایالات متحده و ونزوئلا از یک نزاع ساده بر سر تجارت نفتی آغاز شد و به یک درگیری ایدئولوژیک و ژئوپلیتیک عمیق تبدیل گشت که اقتصاد و ساختار سیاسی ونزوئلا را به شدت تحت تأثیر قرار داده است. این روابط پیچیده را می‌توان در سه مرحله تاریخی مهم بررسی کرد.

در مرحله نخست که به اوایل تا اواسط قرن بیستم بازمی‌گردد، نقطه آغازین هرگونه تنش، کشف و بهره‌برداری از ذخایر عظیم نفت ونزوئلا بود. در آن زمان، شرکت‌های بزرگ نفتی آمریکایی بر تمام مراحل تولید و صادرات نفت این کشور تسلط کامل داشتند. این وابستگی اقتصادی عمیق به نحوی بود که ثروت ملی به جای توسعه داخلی، سرازیر جیب شرکت‌های خارجی می‌شد و دولت‌های محلی اغلب تحت نفوذ منافع این شرکت‌ها قرار می‌گرفتند، امری که زمینه‌ساز نارضایتی‌های بعدی علیه نفوذ خارجی بود. آمریکا در این دوره، اغلب از دولت‌های حاکم، به شرط تضمین ثبات جریان نفت، حمایت می‌کرد.

مرحله دوم؛ با روی کار آمدن هوگو چاوز در سال ۱۹۹۹ و آغاز "انقلاب بولیواری" ماهیت کاملاً ایدئولوژیک به خود گرفت. چاوز سیاست‌های ضدآمریکایی را در پیش گرفت و صنعت نفت را تحت کنترل کامل شرکت دولتی «PDVSA» ملی‌سازی کرد. هدف او استفاده از درآمدهای نفتی برای تأمین مالی برنامه‌های اجتماعی و گسترش نفوذ منطقه‌ای بود. این اقدام به معنای مستقیم پایان دادن به منافع نفتی غرب در ونزوئلا بود و چاوز علناً آمریکا را به توطئه برای برکناری خود متهم می‌کرد که موجب تشدید خصومت و کاهش شدید روابط دیپلماتیک و تجاری شد.

سرانجام، مرحله سوم؛ که از زمان نیکلاس مادورو شدت گرفت، با استراتژی فشار حداکثری ایالات متحده مشخص می‌شود. پس از تشدید بحران اقتصادی، دولت‌های ترامپ و بایدن، با متهم کردن دولت مادورو به نقض دموکراسی، تحریم‌های اقتصادی گسترده‌ای

را علیه «PDVSA» و مقامات عالی‌رتبه اعمال کردند. این تحریم‌ها دسترسی ونزوئلا به بازار جهانی نفت را مسدود کرد و تولید این کشور را به پایین‌ترین حد تاریخی رساند. این سیاست‌ها که هدف آن مجبور کردن مادورو به ترک قدرت بود، بحران انسانی و اقتصادی در ونزوئلا را عمیق‌تر ساخت. با این حال، آمریکا گاهی با صدور مجوزهای محدود فعالیت، تلاش کرده است تا از اهرم فشار اقتصادی برای سوق دادن مادورو به سمت مذاکره و برگزاری انتخابات شفاف استفاده کند.

به طور خلاصه، تنش کنونی ترکیبی از تلاش‌های تاریخی آمریکا برای حفظ دسترسی به منابع انرژی و تلاش‌های معاصر برای تغییر رژیم از طریق ابزارهای مالی و اقتصادی است، در حالی که ونزوئلا این اقدامات را مصداق دخالت خارجی و تجاوز به حاکمیت ملی خود می‌داند.

تنش ونزوئلا از یک کشمکش بر سر منابع نفتی و ملی‌سازی (مرحله اول و دوم) و سپس تحریم‌های اقتصادی حداکثری (مرحله سوم)، در تحولی که ماهیت فشارها را از دیپلماتیک و اقتصادی به نظامی تغییر داد، عملیات نظامی دقیق ایالات متحده برای برکناری نیکلاس مادورو عملیات "عزم مطلق" شکل گرفت. با این عملیات نظامی این تنش به مرحله جدیدی وارد شد که هدف نهایی آن، جایگزینی دولت حاکم و نظارت مستقیم بر منابع استراتژیک این کشور است.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۵۰۲۸۴/ونزوئلا-آمریکا-تنش-معاصر-تحولات-تاریخی-های-ریشه/>